

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Kelemen Géza
Cím: Éjszaka a külső Váci-uton

Forrás: A Nép

Bp.
(Hely)

1921. 9. 11
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

394.04

Hely

Idő

"1921"

Személy

Éjszaka a Külső Váci-uton

Éhes gyermek, aki egy zöld paprikát vacsorázott — „Egymást eszik az emberek“

— A NÉP tudósítójától —

A nyugati pályaudvarnál egy elkésett rikkancs harsogja rekedten az esti lapok neveit. Az Újpest felé igyekvő villamosok sűrű egymásutánban kanyarodnak a Lipót-körútról a Váci-utra s türelmetlen csilingeléssel zajonganak. A járdákat festettarcu leányok undorítják s lázas lüktetés liheg a főváros belseje felől. «Duhaj kedvek Eldorádója» zszibong a fákkal szegélyezett Váci-ut házainak tömeglakásain, már «álmodik a nyomor». A villamoson fáradt emberek gubbasztanak; itt-ott vitatkozás hallatszik. *Kenyérár, politika, házbér, munkanélküliség, «valami lesz itt»* — ezek a szavak támolynak a levegőben. Az első Perronon három munkás szidja keserűen a köztisztviselőket, akiket «*kormány tejbe-vajba fűrészt*», a kocsi belsejében két köztisztviselő szidja a munkásokat, hogy miért irigylik tőlük azt a nyomoruságos ellátást, mikor «*egy munkásnak több fizetése van, mint a miniszterelnöknek*». A kalauz végighallgatja a két beszélgetést s keserűen megjegyzi:

— Ezek az emberek egymást eszik, elkeseredettségükben már mást nem tudnak csinálni...

És ő szidja mind a két csoportot, mert ő azt hiszi, hogy ő nyomorog a legjobban.

A papám meghalt, a mamám beteg

A villamos közepén a pad végének nekitámasztja magát egy fiú. Kabátjának egyik ujjá hiányzik s hihetetlenül rongyos az öltözete. Elfásult hangon fujni kezd egy háborus zerkovicádát s mikor a végére ér, rongyos kalappal koldul körül a kocsiban.

— *A papám meghalt, a mamám beteg, a testvéreim éheznek* — mondja olyan megindító hangon, hogy mindenkinek megesis a szive rajta. Csak a kalauznak nem.

— Csibész! Naplopó! — rivall reá, — tegnap az apád volt beteg és az anyád halt meg! Nem szégyenled magad, hogy így hazudsz?! A gyerek megriad, s rémülten dadogja:

— De kikapok, ha nem viszek pénzt... Elsomfordál szomorú arccal...

Sári szentem, ne izélj...

Három cigánygyerek lopakodik sunyin a kocsi belsejébe. Egy-kettőt riszszantanak a hurokon s már nyekergetik is a hangszerszámokat. A kontrás gonoszul csillogó szemekkel dünyögő a szöveget: *Sári szentem, ne izélj, az anyád...* — Másként ugysem tudná senki, hogy mit akarnak muzsikálni. Már «*kalapólnának*», mikor mellettük

terem a kalauz. Reájuk kiált mérge-sen. Minden fizikai törvényt meghazudtolva, iszkolnak el a lurkók s a megállónál moecosk szájjal szórják a kalauz felé a magyar nyelv éktelen vadvirágait...

Egy zöld paprika

A Hungária-utnál leszállunk. Éjjel felé botorkál az idő s a csillagosra gyúlt égbolt derülten öleli át a fekete mindenséget. A «gödörvendéglőből» zenező száll s a kerítésnél a munkásnegyed fiataltsága szórakozik. Egyes párok karöltve himbálódznak a zene ütemeire. Távol a csoportoktól mezitlábbas gyerek áll s bámész szemekkel majszol egy zöldpaprikát.

— Mit csinálsz, gyerek? — kérdezzük tőle.

— Vacsorázok.

— Mi az apád?

— Internált.

— És az anyád?

— Takaritonő. Ilyenkor meg nem szokott hazajönni. Azóta kell ilyen sokáig dolgozni neki, mióta Maris elment.

— Hát hová ment a Maris?

— El. Mindig este ment el és reggel jött haza s egyszer nem jött haza. Levelet se irt. Pedig várjuk, hogy küldjön valamit, mert azelőtt hozott pénzt minden reggel. Ha küld pénzt, majd kapok ruhát...

Menekülés a gond előtt

A csavargár után következő telken egy ember fekszik a töltés alján a mélységben. Szemeit hidegen mereszti a Duna felé s mozdulatlan egész tes-

Székelyvárosi hazinyomda 1920

tében. Feliasztjuk.

— Kérem, ide menekültem, mit nem bírom otthon a gondot — szólontatott hangon.

Kérdéseinkre elmondja, hogy hat gyermeke van és nem képes munkát kapni már nyolc hónap óta. Márólholnapra tengetik életüket s azért jön ide a szabadba, mert «nem bírja hallgatni az otthoniak nyavalygását». Szeretne dolgozni, de minden kísérlete hiábavaló, pedig régen jó szakmunkás hírében állott. A keze csonka és nem használhatja úgy, mint azelőtt. A beszédbe nehezen melegedik bele, de azután megindul a szóáradat. Néha felettünk a villamos zörög el s a Dunáról hajótülkölés verődik. Ugy érzem, mintha az egész világ külső csillogásában pompázó felületes életfelfogása dübörögne felettünk s mi ketten a töltés alján az éjszakába sirjuk a magyar dolgozók égbeajduló panaszait. Hiszen ezeket az embereket a gyűlölet hite tartja csak fenn s mindenkitől elhagyatva harcolniok kell a pusztá létért, hogy megvédjék az istenadta életet. A Tripolisz kiáltó nyomorusága, az emeletes bérházak vadoló csendje, mintha átkot kiáltana az éjszakába, mert nincs munka, nincs kenyér s a gyárak kürtjei reggelenként úgy muzsikálnak, mint annak a templomnak az orgonája, amelynek elvitték sipjait, hogy gyilkos fegyverbe golyót öntsenek belőle...

Kelemen Géza.